

UNIVERSUL LITERAR

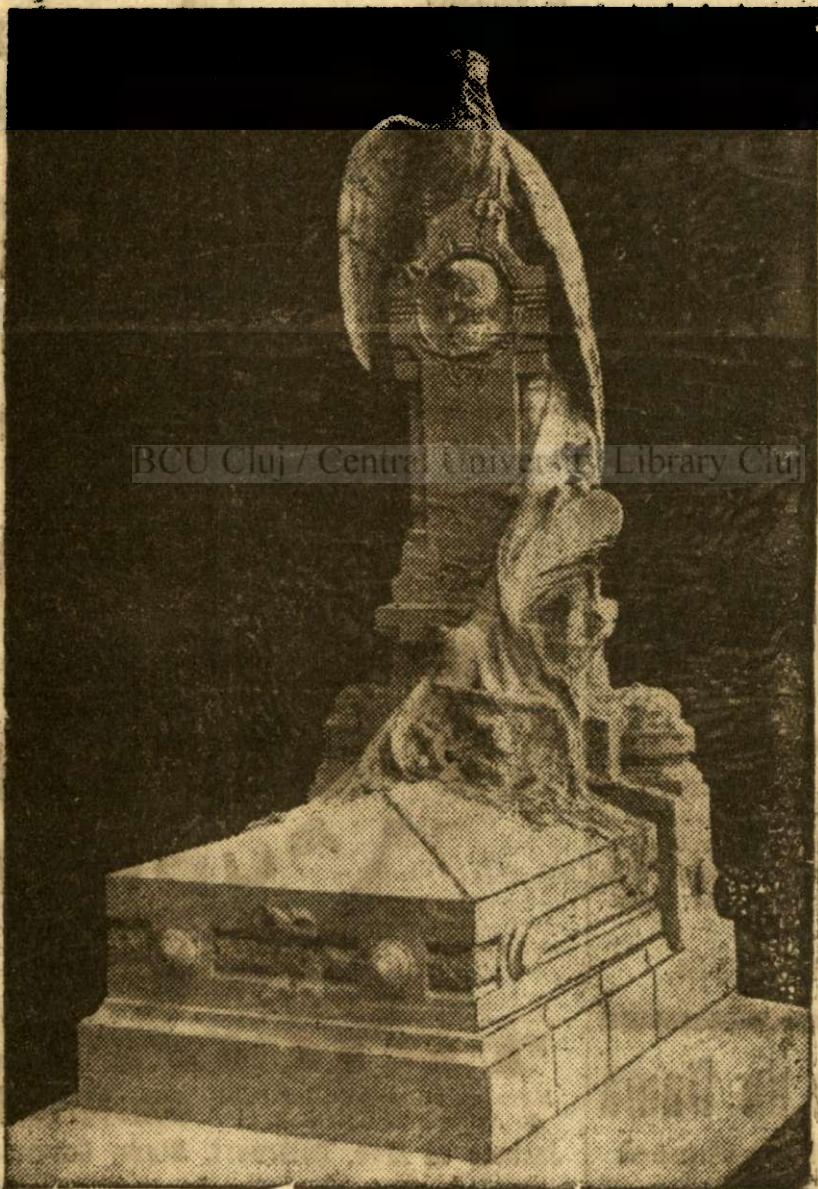
Director: STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

1. STRADA BREZOIANI, 11

REVISTA
SAPTAMANALA

PREȚUL 50 BANI
Abonament 26 Lei pe an

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MONUMENTUL LUI AUREL VLAICU, ce se va desveli azi la cimitirul militar dela Bera
Executat de sculptorul Matăoanu.

SUMAR:

<i>Iubirea mea</i>	Șerban Bascovici
<i>Răsunarea lui Nicușor</i>	George Gregorian
<i>Coana Ilinca</i>	A. Măndru
<i>La han</i>	I. Brăduț
<i>Mythologie</i>	Dr. I. Chiriac
<i>Schitul</i>	Mihail Celerian
<i>Ploaia</i>	N. Ghindaru
<i>Mașa Mihailovna</i>	Trelean Stana
<i>Vis a fost</i>	Sasa Mirandy
<i>Toamna</i>	Bucdemvi
<i>Singură</i>	Al. Sebaru
<i>Rondelul bisericii străvechi</i>	Dem. Basarabeanu
<i>Expozițiuni de pictură</i>	Nikita Macedensky
<i>Madrigal</i>	Al. Bilclarescu
<i>Inima lui Hiilmari</i>	Al. N. Popagheorghie
<i>Pastel</i>	Ivan Gane
<i>Cronica politică</i>	Léon Savadjian

Fosta redacției, etc.

Direcția unei reviste literare

foarte răspândită dorește ași pune coloanțele, la dispoziția d-lor autori, de lucrări originale. Pentru amănunțite scriși: Orășianu, str. Academiei 5.

345

**CITIȚI
ZIARUL
Științelor Populare
și al Galătoriilor**

== No. 42 ==
care cuprinde foto-
grații nase și arti-
cole instructive.

—50 bani exemplarul—
Abonamentul 26 lei anual

A APARUT:

Almanachul

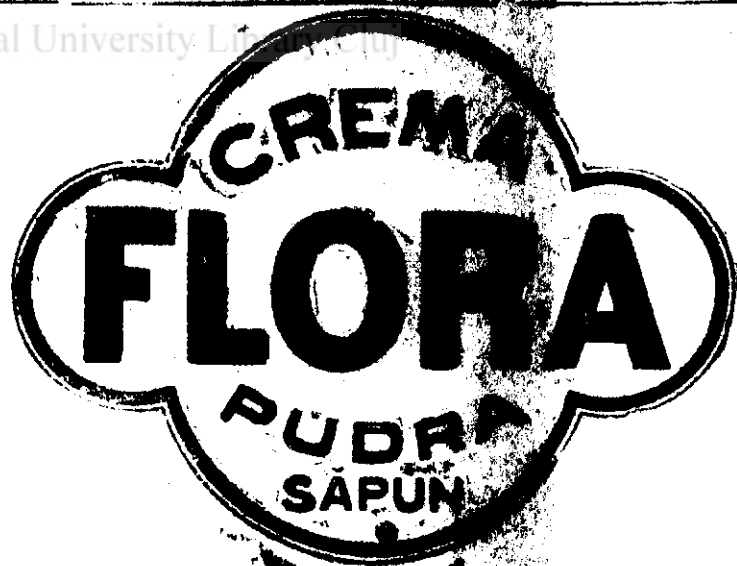
(ZIARULUI „UNIVERSUL“
PE ANUL 1921)

și se află de vânzare la
toți depozitarii, chioșcarii
și vânzătorii de ziare pre-
cum și la administrația
ziarului nostru, str. Bre-
zolanu No. 11.

PREȚUL 4 LEI.

Linjerie de Damă

special bărbătească
lucrează D-na Ionescu
— STR. CAMELIEI 1 —

TRICOTAJE

Mare asortiment de tot felul de Articole de Tricotaje și Bonetărie de lână, ca:

Jachete de lână, Bolerouri, Bluze, Costumașe, Swetere,
Flanele de corp, etc. Vânzare numai ENGROS la:

Fabrica de IMPLETITURI și ȚESături

BUCUREȘTI, Calea Șerban Vodă, 143.

UNIVERSUL LITERAR

IUBIREA MEA

*Iubirea mea e-un val de mare
Ce te-a 'ntâlnit pe-un țarm în depărtare
Și te-a adus spre mine zâmbitoare
De parc'ai fi crescut din spuma lui...*

*Iubirea mea e-un val de mare
Ce nici furtuna 'n larg nu-l va surpa,
El ne va duce 'mbrățișați pes'e abise
Și nu ne va 'neca...*

*Dar dacă valul va 'ntâlni spre țarm o stâncă
Și stâncă ne va despărți
Din lungă noastră 'mbrățișare caldă încă,
Voi rămânea pe țarmul gol cu brațele 'nînse
Ca un copac trăznit în noapte,
Pe care numai tu-l vei lumina
Ce câte ori din zări va fulgera...*

Șerban Bascovici

RASBUNARE

Lui NICUȘOR.

Nu știu cum, dar astăzi Nicu
Când cafeaua să și-o ia
A vărsat pe fața mesei
Ceașca plină cu cafea.

Mama, de, ca ori-ce mamă
De urechi l'a scuturat.
Nicu-a plâns s'a șters cu mâna
Și cu noduri a mâncat.

La amiază însă mama
Când s'aducă supa, poc,
I-a scăpat din mână oala
Și-o vărsă pe toată 'n foc...

Tatăl, de, mai mare 'n casă
O certă în fel de fel...
Nicu-atunci să se răsbune
Pentru ce pățise el.

Incepu ca să-l mângâe
Pe obraz și-i spuse-așa:
«N'o lua tată de ureche!
«Eart-o... A greșit și ea!

George Gregorian.

COANA ILINCA

...văzând-o, așa, putintică de
trup sprindină la directat di-
mineața, mușumită, și cu cio-
rapul în mână la masa de sub
salcămul din fața casei după
prânz, încă fragedă și rumenă
la obraz, cu toată albeala părul-
lui ce-l mijea uneori de subț
meua dumisale, legată bătră-
nește împrejurul capului, nu i-ai
fi dat cei șaiszeci de ani trecuți,
cât pretindea dumisalei că are.
Măritată la șaisprezece ani,
„că așa era pe-atunci” a trăit
cu răposatu, cu Coru Ghiță.
Ghiță Palici, donăzezișcuse de
ani; douăzeci a dus-o în văduvie,

fac șaiszeci și doi. Numai „Nenea
Toader”, nu voia s'o creadă. Și
gădesea, când ne făceam roată
împrejurul mesei: Coana Petra-
che, Nenea, Iancu, dumisalei și
eu, nu se putea să s'o necăjească:

— Pun capu, că nu ai atâta,
cucegna Ilincă, pun capu!

— Dacă nu crezi, ce să-ți fac
maică? ce să-ți fac? Uită-te la
păru meu: alb, na, alb ca lănu.
Ce, Dumnezeu? Nu-mi știu eu
seama anilor?

Atunci, Nenea, mucegălit cum
era, o mângâea ușor pe obraz și
elipea din ochi:

— Păru, ca păru, că urechi au

păru alb... da-i vorba, cu obră,
jiorii ce te faci? hai? Ca peșica,
zău că persică!

— Ascultă, Nicușor, maică, iar
te-ai pornit?... Așa mi-i firea,
și... bună pace!

Într'o zi coru Petrance, n'are
de lucru?... se pleacă la urechea
lui Nenea și-i șoptește ceva. El
să moară de râs și mai muște nu:

— Ia auzi, ce spune Coana Pe-
tranche: că te dregi cu tot felu de
alții căru te cule!

La vorbele astea, toți ne por-
cărăm pe un hohot, de ne dădură
lacrimile.

Coana Ilincă, foarte liniștită,

pușe atunci lucrul pe masă. Iși scoase ochelarii, ne privi pe rând, și rămase cu ochii în ochii lui Conu Petrache:

— Și dumneata, coane Petrache? Și dumneata?

— Vai de mine, coană Ilincuță... da de unde? băieții au scornit-o... bată-i vina de băieți!...

Noi, iar neîntetim la răs.

— Ei, dacă-i vorba pe-aceia, să vă spun eu de unde vine asta: răposatu. Ghiță, bărbatu-mi-o, Dumnezeu să-l erte, și închipuia că umblu cu dresuri... da, eu, nici prin gând... Mă lua la vale, nu puneam la inimă... și-apoi de ce? Tânără și frumoasă eram? Eram!... Atunci? Acu, eu, aveam o meteahnă: îmi plăcea lăptăria, lucru mare... Ce mi trăsnește mie: să-i fac una, să mă pomenească! Și într-o seară, umplu o oală de smântână și-o pun pe măsută, lângă pat. Pește noapte mă dau jos așa fâ, ca să mă simtă; duc oala la gură, și trage-i Ilincu, și trage-i, că nu mai puteam de sete. Pe urmă, văzând că mă pândeste, și eu asta așteptam, unde nu încep că mă frec pe obraz. Da, dumnealui, de colo, sare arsa din pat și pune mâna pe mine:

— Hi, că te-am prins!...

Mi-nhață oala; oala, cu smântână! Mă pipăie pe obraz; obrazu, curat. Atunci eu, pune-te pe răs, și răzi... și răzi.

— Mi-ai făcut-o drac de muere ce ești!... mi-ai făcut-o!

— Poi, dacă n'ai minte!... Ia unge-te și mneata la inimă cu smântână, și mai lasă-i pustiul de vin că nu-i acătării, și să vezi cum îi înflorește fața!...

Așa i-am spus. Da, dumnealui, că tare era sugubăt, îmi scoate svonu, că mă sco! în puterea nopții și mă dreg cu tot zolu de fleacuri. Conu Petrache, că erau prieteni, a auzit dihonfa, și acu nu mai uită... Și, iaca așa... asta-i tot!... Cine nu mă crede, poftim... și, dând fuga în casă se întoarse cu o oală ca de vre-o oca:

— Smântână-i asta? sau ba!

— Smântână, coană Ilincuță, smântână toată ziua!... și da Nenea lăsându-i gura apă.

— Care va să zică, cum stăm. Coane Petrache? Te-am răbuna? Rămă... a... a... Mai zi ceva dacă-ți dă mâna!

Apoi se așază din nou la lucru, înviorată oarecum de trezirea acestei amintiri.

Conu Petrache, ne făcu semn:

— Ori cum, Coană Ilincuță, tot trebuie să ai mneata vre-un mestesug, că prea ți-i fetișoara, vorba lui Nenea: ca persica... zău prea!

— Ba nici un meșteșug nimic, Smântâna, coane Petrache, smântâna! Aia mă tine!... Ca să știți mneata: am nu am para în buzunar, smântâna tot smântână: n-o slăbesc. Așa am apucat, așa mor. Hei, dacă țicretu de azi ar fi mai cu cumpăet, n'ar fi așa de scofălcit și... gălbogios. Pustia aia de bere și nopțile prăpădite, crezi, că nu strică? Te uiti la unii, niște copii, și cu sbărțiri pe la ochi. Păi, asta-i viață? Vin când cântă cocosii... și când vin, parcă se culcă? Ași, ți-ai găsit. Cu ochii pe carte până se înalbește de ziua.

Iși fac apoi sufletu amar din te miri ce, și, azi așa, mâjel așa... Asta nu-i de-a buna, cucoane, nu-i!... Păi omu, trebuie să se întărească, să nu să lase focului de durere! Acu, murise mnealui și mă jāsase cu cât îi pe mine și-n casă, că conu Petrache știe, că stăm tot aici. Ce s'ar fi ales din alta? Perea? Perea! Eu, nu! M'a întărit Dumnezeu, și nu m'am dat; m'am strămortal într-o ocaie, pe celelalte le-am dat cu chirie și iaca așa, slavă domnu. Iu: trăsesc? trăsesc!

— Trăești, nu zic ba cucoană Ilincuță; grăi dus pe gânduri conu Petrache; dar, tot era bine, ca răposatu Ghiță, să-și fi regu. Iat dreptu la pensie... Secretar de vamă, nu-i puțin lucru... da a fost lăsător mai bine zi... tare lăsător...

— Dă, coane Petrache, de unde să știe omu c'are să se prăpădească, așa, dintr'o nimica... dintr'o sgarietură?...

— De ce nu se păzea? de ce? Nu-i spusese doctorii că are boală de zahăr?

— Nu mai vorbi, cucoane nu mai vorbi... mai bine bate-te

peste gură: ceasu cel rău, mneata ceasu cel rău!... Și-apoi ce poți să faci, față cu puterea lui Dumnezeu? Omu trebuie să se plece... că așa i-i dat lui... eu, așa știu, și m'am plecat... Așa murit? Nu! Mă scol din mneata, dă-i încolo, dă-i pe dincolo și iaca și vremea prânzului; mănânc și-apoi ne strângem aici cu țicli... și curaju tot curaj... nu-i pierd!

— Toate bune cucoană Ilincuță, toate bune... Dă-i vorba, când n'ai mai putea munci, ce te faci? zise Nenea dănd din cap și încrucișându-și bratele. Atunci, pe fața dumneai senină și limpede ca ziua, se furisă o fluturare de lumină; iar ochii dumisale, biânzi și nevinovați, ca de copil, se înălțară plini de credință spre cer:

— Are El de grijă, maiș... nu mă lasă!... Urmă un fior de evlavie și toți amuțirăm. Conu Petrache, care cum strămortal de întorsătura asta, își făcea de lucru căutând nu știu ce prin gazetă. Iancu și Nenea se priviră înduioșați.

Nu mai Coana Ilincuță, necăzită, bată, ca de obicei, își reținu niștită ciorapul dumisale. Iu eu, urmărind-i flece anșoare, firească și mulțumită, simțit cum mă fură un fior de așteptare respect, și într-o clipă, viața dumisale fără bucurii prea mare și fără sbuciumări adânci, luă în minte-mi, înfățișarea unui țicțic limpede, ce-și prelinse umbră printre stânci și văi, printre flori și pomi, nebănuind strălucirea soarelui ce-i însuflețea, cândul primăvara, neturburată de asprimea vântului, și căzând frunzelor toamna și, niciodată spălmântat de apropierea toamnei, pe care o așteaptă în înălțate ca pe orice întâmplare ce trebuie să vină. Oamenii aceștia simpli și însăși natura, înțelepti și în dânsa, sunt fericiți. Neneai nici bucuriile, nici durerea, nescumesc viața așa cum eu, și adânci bătrânețe, și rămân senini până închid ochii. Ea și fie, oare, asta, cea mai... și mai înaltă taină, a strălucirii și învătăturii omenestii?...

A. Măndru

SCHITUL

II

Sub poartă, cu gură de granit,
O gură-asa de neagră și pustie,
În coasta nobșoșată, fumurie,
Stă schitul, mărunțel și 'mbătrânit.

Stă schitul, ca un zâmbet înflorit
Sub coasta cu 'ngânări de haiducie,
De veacuri stă, și nici o vijelie,
Cu surpă munții, nu l'a prăbușit.

Când vii pe 'nerucioșatele poteci,
Din culmile-avârlite spre 'tărie,
Te cheamă, ca 'ntr'un vis, pe 'unde treci.

Te cheamă, luminat de sihăstrie,
Cu taină și balsamele lui reci;
Te cheamă cu chemări de veșnicie,

Odată, falca morții 'n care stă,
Râvnindu-i talismanul nemurirei
Căscându-se din negurile firii,
Să-l mântue, pe veacuri, se 'nceleștă.

Și schitul, bietul schit tăcu, răbdă;
Sburau grămezi de munți, roboți peirei.
Dar crucea lui, dar 'lemnul pătimirei,
În cerul 'nalt, cu vremea se 'nplântă.

Și stă bătrânul schit, albind mereu,
Sfîntindu-se cu pacea și cu anii,
Doar el, copiii lui și Dumnezeu.

Iar vântu-apleacă ramurile 'n vânt,
Stejarii chiar bat sfintele mătanii,
Cu fruntea-aproape-atinsă de pământ.

Mihail Celariană

MAȘA MIHAILOVNA

(Urmare și sfășșit),

Între aceste argintii, sănașos
În cămară stă pe tănărul prizo-
nier pe gânduri.

Se răgîniau în fiecare zi. Masa
Mihailovna îi adăsea regulat bu-
cătă puse la o parte de ea, din
mâncăria părinților și în tănăr s'a
deșteptat față de ea sentimentul
amărușii amestecat cu un alt
simț de care nu își da seama și
pe care nu voia să se gândească în
prezărările în care se afla.
În amurgul zidului arestului, dar se
înălțau de minune. Fata îi zi-
cea de multe ori, că abea esteapă
sărătul să vie să vorbească cu el
și să vine înfruntând primejdia
de a se arde și atunci s'ar naște un
câșcâc de mare. — Iar tănărul simțea
o plăcere în conversația cu a-
ceastă fiică a Busiei, care era mai
înălțată ca celelalte, a cărei ne-
primărie ce se ivea câte odată în
găzduirea ideilor, o acoperă origi-
nalitate și felul sincer cu care ve-
dea toate lucrurile.

Aceasta cu ochii așijați pove-
ștea lui Andrei și pieptul îi să-
le de mâle, când auzea suferințele
în lagăr ale prizonierilor. Simțea
ca o posesivitate și spunea de
multe ori:

— Oamenii noștri nu sunt răi,
crede-mă. Dar sunt câinii, acei cari
cârmuiesc țara și au puterea în
mâini. Sunt răi „unovocii”, sunt
răi „pisarii” și sunt câinii „cazaci”
cari pe deasupra sunt și prosti.

Tănărul a observat cu mirare că
fața a ajuns cu totul sub influența
lui Aproba toate contradicțiile lui,
sorbea cuvintele lui și de multe ori
nu pleca de sub fereastră, până nu
o făcea el atentă.

Ațunei se speria că a întârziat
atâta și fugea de la el totdeauna
râzând, lășănd să i se vază cele
două sîre de dinți albi, ce îl deșul.
Firea ei era un amestec interesant
de seriozitate melancolică, cu o ve-
sălie copilărească.

Într-o zi era să o surprindă oaza
cu la fereastră. Ea observă însă
la timp și s'a așezat repede în că-
rățul zidului. De acolo însă nu se
putea depărta, fără să fie văzută
de cazac.

Aceasta se așeză în privdori și în-
cepu a și râsuci o țigară. Tănărul
privea afară pe fereastră, ce și
când nici nu l'ar fi observat. Caza-
cul avea însă chef de vorbă. Pri-
vise cerul, puțin înțeles și zise:

— Și pe la voi e vremea ca pe
aici.

— Cam, tot așa.

La întrebările naive care curgeau
de pe buzele cazacului, Tănărul și
răspunde a silă, și se gândea la
Mașa, așezuse după zid.

Deodată începu o ploaie torențială,
lă Aerul se răcise și picuri mari
de ploaie adăpase pământul înșălat.

Cazacul privea mulțumit viforul.
— Ei, hei, asta ne mai învioră-
ză puțin.

— Bagă-te în casă Petre Ivanov,
vici, că te udă.

— Ce mai lucru mare — ră-
puse cazacul înerezit. — pe ține
nu te-a plouat pe front.

Ploaia curgea înainte și numai
după un timp îndelungat, când
începu să junc. — s'a hotărât să
într'cazoul înăuntru.

— În zadar. — zise el, făcând-
du și cruce — en Dumnezeu nu te
poți împotrivi.

Și atunci tănărul observă cu
groază pe Masa Mihailovna, udă
toacă tremurând de frig, și repe-
rându-se de sub zid către grădina.
În fugă privise îndărăt și strigă
cu buzele tremurând.

— Am alergat sub streșină.

Peața față a stat acolo până ce a intrat cazacul înăuntru, ca să nu fie văzută de el.

III.

Pentru prizonieri următoarele zile triste. A doua zi Mașa nu a mai venit la el și a ghicit ușor cauza. Fața a răcit în ploaia rece și acum zace, de sigur, în pat.

Trebuia să se măgănească la mâncarea *cazonă*, adică supă fără pâine odată pe zi. Pe deasupra mai primea și o cană cu apă zilnic. Acesta era vizitului pentru prizonierii îndărătnici, menit să le frângă mândria și să se plece înaintea stăpânului.

Dar pe Andrei îl mucea cu mult mai mult gândul la soaretea sărmanei fete, decât foamea ce o suferea. Acum simțea cât de aproape de inimă i-a crescut ființa această drăgulă, naivă și sinceră și cât de multă stăpânire și-a pus pe gândurile lui. Ziua întreașă cugeta la ea și aștepta în zadar ivirea ei sub fereastră.

Știa că trebuie să fie devenit vre-un fapt serios, ori în boala ei, — căci sigur s'a îmbolnăvit — ori în altă privință și nesiguranta îi chinuia.

La vreo opt zile dela ultima convorbire cazacul intră la el în cameră cu o înmășcare serioasă: — Spune adevărat — îi zise fără încunjoare — ai cunoscut tu pe Mașa Mihailovna.

Lui Andrei i se strânse inima. — De ce mă întrebi — răspunse în sfârșit.

— Fiindcă voi, *auspitiți*, toți sunt dați dracului. Nu-i destul că vă hrănim aici, dar vă faceți și de cap și cauzați necazuri omului nostru. Cum ai cute-

zaț tu să te încurci cu fata aceea?

Tânărul nu răspunse. A ascultat cu capul plecat înjurăturile cazacului, care după ce și-a descărcat toată mânia asupra prizonierului, a aștit trântind ușa după el.

În noaptea aceea Andrei nu a dormit de loc. Enigma, ce a puțut să se întâmple cu Mașa, i s'a infiltrat în creeri. Fel de fel de posibilități i se perindeau prin cap, ca norii grei, mânați de vânt, fără însă să se oprească la ceva sigur pe care să se bazeze.

A doua zi după masă, a intrat la el un rus mai în etate. Era îmbrăcat mai bine ca țărăni, și fața-i hotărâtă, arăta că-i învățat să poruncească numai. A privit încrunțat pe tânăr.

— Tu ești prizonierul Andrei — întreabă în sfârșit.

Andrei abea cutează a răspunde.

— Eu sunt starostele Mihail Volcov. Haide cu mine!

S'a urmat masașul, știind că acum știind că acum are să se descopere vălul de pe enigma ce l'a chinuit în ultimele zile.

În fața casei starostelul era lume mult mai ales femeii, cari îi priveau curioase cum pășeste palid, ca prin vis în uram starostelului. În prag îi aștepta o femeie care plângea. Andrei a recunoscut îndată într'insă pe mama fetei.

— Unde este Mașa o întreabă el prinzându-o de mână. O idee fulgerătoare i se ivi în cap.

Este înăuntru, greu bolnavă. Femeia vorbea fără nici o urmă necugetându decăt la fiica ei.

— Doctorul zice, — continuă

ea plângând — că nu va mai ajunge ziua de mâine. Are aprindere de plămâni. A voit să te vază, și îți striga numele într'una. Tașul ei nu s'a învoit însă acum îi împlinește ultima dorință. Haide, să o vezi.

Tânărul intră tremurând în cameră. În pat zăcea Mașa, palidă și slăbită foarte mult. Ochii însă, sub puterea căldurii de care suferea, îi luceau și mai vii ca în flăcări. Când a observat pe cei ce intrau și-a întins brațele slabe și a șoptit, abea auzită:

— Andrei, Andrei — vino aici.

A încolăcit cu brațele palide și ferbinte gâtul tânărului, îi privea drept în ochi, și continuu cu glasul slab:

— Am voit să te văz... pentru ultima dată. Eu plec acum și pot să-ți spun, că te-am iubit, că mi-ai fost drag.

Buzele ei căuțară pe ale tânărului, și se împreună într-o sărutare, înfocată ce părea că nu mai are sfârșit.

Mașa Mihailovna și-a dat sufletul ei curat, în mijlocul acestei sărutări, lăsând să-l căză capul pe perne. Buzele îi surădeau parcă și degetele dela mână îi erau încârligate, ca sub presu-neia unei convulsii de plăcere.

Andrei o privea tăcut și ochii i se umplură fără voie de lacrimi. Din buimăceală îi trezi glasul starostelului:

— Haide austriacule, acum s'a sfârșit. Și-l trase afară.

A doua zi a fost rimis îndărăt în jăgărul de prizonieri.

Trains Stano

MADRIGAL

după UHLAND.

*Ieri noapte, iubito, te-am văzut
in vis le fereaștră, iar ziua
am văzut doar niște flori: tu, lipseai!
azi, am visat că erau niște flori
la fereaștra ta; desigur că în
realitate te voi vedea pe tine.*

Alexandru Bilciurescu.

PLOAIA

Cum mama blândă, iubitoare,
Și-alintă dragul ei odor,
Așa cerescul nostru soare
Plia de lumină și-arzător
Invăluie mereu pământul
Cu raze veșnic călduroase
Mărind în suflete avântul
Prin zile calde, luminoase.

Iar toată apa răspândită
Pe suprafața pământoasă
E ridicată și-absorbită
Mereu spre bolta cea cerească
În valuri țargi și nevăzute
De aburi limpezi și ușori
Ce se prefac în negre cute
Clădind nolanele de nori.

Iar biata lacrimă ce pică
Cercând durerile să atingă
Și ea, ușoară, se ridică
Cerească boltă vrând s'atingă!
Și se frământă 'n nori de ploaie
Mănată fără rost de vânt
Până când iarăși se 'ngroaie
Și cade jalnic pe pământ.

Alte iubirei lacrimi calde
De-atâtea ori au curs în van!
De-atâtea ori au fost să-și scalde
Durerea lor în ocean.
Și au făcut ca să sporească
Torrentele și-al lor avânt
Și-au ajutat să înflorească
O floare mică pe-un mormânt.

O, ploaia, care cade 'n unde
Cântând mereu pe-aceiaș ton!
Câte dureri oare n'ascunde
În al ei freamăt monoton?
Cine-ar putea ca să ne spună
Pe care neștiute mături
Născut-a spuma ce s'adaună
Svârșită către țarm de valuri!

Și, totuși, de speranțe plină
Tu ploaie, omenirei ești,
Prin plânsu-ți inima divină
Dă roade vieții pământești!
Prin ale tale lungi șiroaie
Urmând eterna transformare
Pe plâmbă mările 'n paraie
Și părăiașu-ajunge 'n mare.

Iar dacă'n ropotele tale
Cad lacrimi, plânse din durere
Din dor, ori din amară jale
Adesea, cant în tăcere
În jalnică-ți monotonie
Să recunosc pe cele-ascunse
Născute din vre-o bucurie
Ori din speranțe, nepătrunse.

N. Ghindaru

Cronica Politică

Mica Înțelegere

Am avut privilegiul să fiu primit în ziua de 9 Oct. orent, de eminentul ministru de externe român, d. Take Ionescu. Mă întâlneam a treia oară cu omul de stat care este desigur una din cele mai luminate personalități din diplomazia europeană. L-am văzut pentru întâia oară în ziua de 10 Dec. 1918 când trecuse deabia o lună după armistițiul, fericit și radios, sârbătorirea victoriei căci victoria era mai ales a lui, care nu dispese nici odată detriamțul fi-
mal al antantei.

Primul număr din „Revue

des Balkans” adărunse. Spusei d-lui T. Ionescu, proiectul meu: „O revistă a Balcanilor, imi zise dânsul, trebuie să fie ca preluđu al unirei popoarelor din Balcani”.

Nu astfel e cazul. Că într-o zi sau alta vom ajunge la urmărea atât de dorită, nu încap îndoielă. Apoi cu un ton grav d. T. Ionescu adăogă: „Unirea popoarelor din Balcani nu mai ajunge astăzi ca Austro-Ungaria să fie suprimată. Strânsele legături între națiunile din Orient trebuie să se întindă și statului ceh și dacă e posibil statului

Polonez; salvarea este în mîna tuturor acelor care au ajuns la complecta lor dezvoltare prin victoria Antantei contra Nemților și Ungurilor și cari ar fi mereu amenințați de încercările de revansă maghiare-germane”.

Când d. T. Ionescu îmi vorbea în 1918 de această unire, care în Orient trebuia să salvagardeze pacea și victoria noastră fi crezut că peste doi ani, ideea d-lui T. Ionescu nu va mai fi din domeniul chimerei. T. Ionescu întrebuintase toată energia, toată inteligența și toată activitatea sa

pentru a creia ceace numi-
azi Mica Intelegere.

De data asta iar d. T. Ionescu mă prini în hotel Maurice. Elegant, amabil, în totdeauna surzător, el ascultă chestiunile mele asupra Miceii Intelegeri și răspunsurile sale nu întârziară. Ideea unei Mici Intelegeri s'a născut în timpul războiului.

Primele convorbiri asupra ei au loc în 1918 între el și Venizelos. Se ia în considerare creșterea unui bloc din popoarele balcanice pentru ca împreună să se prezinte la congresul păcii. Se discută apoi de a se orienta acest bloc către o intelegere formală și precisă. În aceste discuții sunt amestecate Ceho-Slovenia și Jugo-Slavia; D. Benkes se arată a fi unpartizan entuziast; D. Massaryk ales președinte al Republicii sosește la Paris.

Deși nu cunoaște pe Venizelos și T. Ionescu se prilejuește o întrevvedere.

Polonia care n'avea atunci nici o idee de viitoarele sale frontiere se abține. Mai târziu intră și ea în arenă și astăzi bazele Miceii Intelegeri înglobând cîtei state, dela Baltica până la Mediterană, sunt puse.

Scopurile Miceii Intelegeri sunt cunoscute. D. T. Ionescu le reaminteste într'un discurs rostit la un banquet organizat în onoarea lui la 7 Octombrie, la Paris, sub sedinția d-lui Louis Bartou. T. Ionescu spuse: „Suntem cinci state născute sau mărite în victorie. În această victo-

rie care e în mare parte opera Franței.

Multe certuri sunt posibile între noi pentru că suntem oameni. Aceste certuri ar putea să degenereze în învrăjbiți în Occident. Această trebură să împiedicăm și pentru ca să împiedicăm o nouă aprindere în Europa trebuie să ne unim. Mica Intelegere și Marea Intelegere să fie cu două părți dintr'un singur tot, care să fie paza permanentă împotriva trucelelor unei victorii atât de scump plătită.

Iluziunea ca unul din tratate ar putea trăi fără celelalte nu e demnă de un om de stat, ea e încă mai puțin demnă de constituția cinstită a națiunilor.

Se poate și o dorește din toată inima ca Marea și Mica Int. să nu mai aibă nici o dată ocazia de a se agita. Dar tocmai pentru ca să nu mai apară nevoie de lupte trebuie ca ele să existe.

Mica Intelegere va exista, n'am nici o îndoială; sunt lucruri care sunt deasupra voinței sau a capriciilor oamenilor.

Chestiunea e de a ști dacă Mic. antantă se va clădi destul de repede.

Pentru această operă, cu siguranța puternicului concurs pe care ni-l va da Franța m'am decis să întrebuintez întreaga mi energie.

În ziua în care ea se va îndeplini și numai atunci voi putea zice că am început să plătim datoria noastră de recunoștință către Franța.

Am pus d-lui T. Ionescu

chestiunea despre o eventuală acceptare a Bulgariei la Mic. Int. Aceasta, mi-a răspuns d'nsul nu depinde de mine singur.

Desigur, vom ține la chestia, dar trebuie ca Bulgaria să subscrie la o condiție primordială: respect absolut și pentru totdeauna a tratatelor de pace. Căci nu vom permite nici o concesie din tratate din punctul de vedere teritorial. Nu cunosc pe d. Stambulinski personal, dar cred că e un om capabil. De altfel opinia mea e că dacă Stambulinski nu se mentinea la putere în Bulgaria, nimeni altul nu se va putea mentine. Cât despre România ea dorește să întrețină bune relații cu guvernul bulgar, dar în totdeauna pe baza tratatelor de pace.

— Aveți de gând, d-le ministru, să vă întâlniți cu d. Stambulinski la Londra? În jurnale s'a zis că vă duceți expr. pentru această?

— Nici nu știu dacă d. Stambulinski se duce la Londra. D-ta mi-o spune.

Desigur că dacă își va exprima dorința să mă vadă, ne vom întâlni. Cât despre voiajul meu în Angl. l-am făcut cu dorința de a spune și acolo că Mica Antantă Intelegere să își lege soarta ei de aceea a marilor puteri victorioase, că Mica noastră Intelegere nu va fi instrumentul nici unui interes, ci numai mijlocul neobosită a păcii, lămură în timp de cinci ani de suferințe și de lupte.

Din Revue des Balkans

Léon Savadjan

LA HAN

Sub pratorul ros de cărli
Care ține de umbrar
Cânt agale lăutarii
Și se 'nvârte hora iar.

Bat podeaua, tălpi și tocari,
Pulbere e peste tot
Se scufundă pe alocuri,
Tinda, toți sunt cot la cot.

Par'că soarele chiar tinde
Să scoboare mai grăbit
Și sub streășină cuprindo
Toată hora 'n asfințit.

Boarea vântură cosite
Sânii saltă, ochi se car,
Ale dragostelor ițe
Jocul horei le-a înodat.

MYTHOLOGIA

De Dr. I. Kiriac

Domnul doctor I. Kiriac, a scris de sub tipar un volum de Mythologie care este tot atât de interesant, cât și necesar pentru cultura țării. Domnia sa ne face cinstea să încredințeze publicarea în revista noastră a introducerii a acestui erudit studiu pentru care-i mulțumim călduros.

Lucru este sigur și pe deplin dovedit, că omul imediat ce a putut să-și dea seama de ființa sa, a fost imposibil ca el să nu admire frumusețea și înălțimea ce natura oferea ochilor săi. Obiectele însă care l-au impresionat mai mult și în prima linie au fost: I) Soarele, care prin căldura lui încălzește pământului și lumii prin strălucirea ce răspândește; II) în mod natural, după Soare el a trebuit să admire și Luna, care este fiicără lună noasă a nopții servind pentru măsurarea timpului, și în fine al III) a fost Aerul, ce învălește întregul pământ și e dătător de viață. Ia tot ce există și se naște. De aci a rezultat așa numita *triada astronomică*: *Samos* (Soarele), *Luna* și *Aou* (Atmosfera): toate cuvinte indiene, căci și în anul popor coperins de *adorarea* acestor elemente ale naturii au fost Indieni.

Dar și celelalte lumini strălucitoare după bolta cerească au rămaseră fără efect impresionând spiritul omenesc, și în cât se aleseră încă o mulțime de asemenea astre, între cari se găsea *Adar*, ce corespunde cu *Saturn* al Romanilor, *Merodach* cu *Jupiter*, *Nergal* cu *Marte*, *Istvar* cu *Venus* și în fine *Nebo* cu *Mercur* etc. etc., toate fiind considerate ca un fel de asistenți ai zeilor principali. După un anumit timp, când adică raționalismul rece al omului a început să înlocuiască entuziasmul înflăcărat de

admirație prin studierea mai de aproape și amănunțită a lucrului, serecurse la o singură ființă supremă numită *Hou* de Babiloneni și *Asour* de Asirieni, din care procede *Anou* (materia fără formă). *Bel* (puterea care organizează și conduce totul) și *Aou* (înțelegerea). În fine mai târziu când omul începe a-și da seama ce ce e rău și ce e bine, el înmaginează existența unui *Zeu* unic esit din haosul primitiv și care devine organizatorul lumii, rămânând însă în natură încă două elemente: unul cu tendința de a păstra această creație iar altul a o distruge asvârlind-o din nou în prapastia fără sfârșit. *Zeu* creator este *Brahma*, principiul conservator se numește *Vișnou* (*Vișnu*), iar cel distructiv *Siva* (*Siva*).

Dar faptul cel mai important ce reiese din această concepție este că inspirația omenescă deși a isvorât de la omul cu totul primitiv, nu este lipsită însă de cel mai -nalt și curat idealism, de oarece ființele adoptate și investite cu puteri supranaturale nu aveau omenesc în ele și deci nici una din însușirile celor ce locuiesc pământul; cu alte cuvinte e vorba de niște ființe nu concrete ci subtile în adevăratul înțeles al cuvântului adică Ființe Divine. Ideile acestea născute în India și ales -n partea sa centrală numită Iran, au început să se propage de rasa numită *Arienă* la diferite alte popoare și centre mari ca Babilonia, Siria, Media, Persia, Fenicia și Egiptul, unde bine -nteles au luat diferite transformări după moravurile, obiceiurile și caracterul fiecărui popor în parte. Cu timpul însă notiunea ură a divinității este încetul cu încetul supusă unor transformări apropiind-o de materia concretă, stând

adică în legătură cu desăvârșirea spiritului omenesc pornirea lui către feliurile din ce -n ce mai multă preocupări materiale. Și mai deosebire Phenicianilor prin moartea și călătoriile lor uscat și pe mare au început să-și creeze anumite Zei și fiecare a anumite atribuții pentru protejarea unor obiecte importante. Ba și mai mult: acești Zei fură adăpt în așa fel cu înălțarea omului în lume și în formă de niște astre luată în literaturile călătorilor drept prototipuri și înălțate. Și numai grație Phenicianilor și scriitorilor lor conștiențiali, Grecii și prin urmare și alții au putut să identifice în cu *Hercules* și *Aphrodita* mulți fiind introdus de cele din Tyr în călătoria din

Dar ființele nu s'au oprit aici. În adevăr, omul, prins de necesitățile vieții din ce în ce mai pretențioasă, și a fost nevoit să exploreze și să exploateze toate elementele naturii, căutând a scapa din fiecare un nou izvor de preponderență de sași și înțelegere sau îmbogățire. Astfel apele cu mările, fluviurile, râurile, izvoarele până și lacurile fură puse la încercare, iar apoi pădurile, vânturile, muntii, planete și tot ce se întâlnește în natură, trebuind să-și ofere și ele produse și nesățioasei avidități ale omului. Dar cum pe de altă parte acest om și-a dat seama de inferioritatea lui -n raport cu imensitatea în care se află, a recunoscut neapărată trebuință să recurgă la o putere superioară, care să-l ajute -n -n care nu puteau concepe ideea că o singură ființă oricât de mare ar fi va putea să vegheze și să conducă tot ce există - recunoscută astăzi

ta mai multor alți Zei ca auxiliari celui mai mare. Astfel lumea veche din monoteistă devine politeistă, căci pe lângă singurul Zeu de până acum numit Zeus, au mai adăugat pe Neptun, Mercur, Apollo, Marte, Vulcan, Ceres, Minerva, Diana și Venus având fiecare anumite atribuțiuni, și roluri de îndeplinit. Toți aceștia erau considerați ca adevărați ca adevărați și mari Zei, pentru care se numeau și Zei superiori sau mai mari (Dii majores), bucurându-se de o viață eternă fiind adică nemuritori: căci se adoptase și alte puteri supraomenești precum erau acelea ale izvoarelor, pădurilor, vegetației, florilor etc. dar cari nu aveau darul eternității adică al nemuririi, de oarece după un timp îndelungat, chiar de secole, în cele din urmă ei trebuiau să moară. Aceștia erau considerați ca Zei mai mici, sau cei mai mici, (Dii minores or Dii minimi). Tot în această categorie intrau și aceia cari, prin puterea și serviciile aduse omenirii, bine meritase recunoștința tuturor. Spre deosebire deci de adevărații Zei, s'a dat acestora numele de Semi-Zei sau Eroi, cari pe lângă faptul că nu erau eterni, apoi n'aveau nici aceiași locuință cu cei de sus, precum nu luau parte nici la marile consilii și nici la masa Zeilor. Singura excepție ce s'a făcut în această privință a fost numai cu Hercule, care după moarte nu numai că a fost primit în Olimp dar Joe i-a dat în căsătorie pe frumoasa Hebe, Zeita tinereții, care dădea ambrosia și nectarul la masa Zeilor: aceasta, atât drept compensare și răsplată pentru marile servicii aduse omenirii pe pământ, cât și că el era chiar fiul lui Joe cu Alcmena, pentru care a și fost mult persecutat de Junona. Acești eroi după moarte erau puși într-un loc deosebit de al celor muritori și anume la extremitatea pământului într-o localitate nu-

mită Insula fericitorilor. Ei rebeau însă să aibă ca tată pe un Zeu iar ca mamă pe una din numeroasele Nymfhe sau chiar pe o muritoare, așa precum a fost de exemplu amorul lui Joe cu Alcmena, cu Leda și Danaia, din care s'a născut Hercule, Castor și Polux iar din ultima, Perseu. Dar tot în numărul eroilor intrau și acei născuți din amorul unui muritor cu o Zeită, precum a fost acela al lui Pelou cu Thetys născând pe Achile și acela al lui Anchise cu Venus din care a esit E-

neea. Transformarea însă cea mai fundamentală care a schimbat din temelie concepțiunea primitivă relativ la Zei, a fost aceea când Grecii iar după ei Romanii au identificat în totu aceste ființe supreme cu natura omenească, dându-le absolut toate atribuțiile materiale. Deci Zeii, fiind asemenea cu oamenii, aveau ca și aceștia aceleași inclinațiuni către bine or către rău, aceleași trebuințe, același instinct de răsunare de plăcere, de pedeapsă, de răsplată, aceiași porniri către virtute și viciuri mergând până chiar la degradarea rezultată din betie și amor desfrânat, în tocmăi precum le vedem desfășurându-se și azi sub ochii noștri, procurându-ne oarecând gust și dispreț pentru cei cari le făptuesc.

Aceasta la rima vedere ni s'ar avea o decădere a spiritului omeneș, când tocmăi din contră dănsa reprezintă imaginațiunea cea mai fecundă a celor mai culte popoare înzestrate de profundă filosofie, ce este admirată de toți cari s'au succedat până în momentul actual.

În adevăr, prin nimic o-mul nu putea să tragă un mai bogat folos ca moralitate și înaltime de spirit, decât prin o astfel de concepțiune plină de simbol și alegorie se înțelege prin simbol acele persoane cari prin ele însuși reprezintă un oarecare număr

de fapte sau ființe reale. Aceste Persoane simbolice au c istorie, o familie și tot ceea ce aparține ființelor cu viață. Vulcan de exemplu este simbolul focului și al tuturor lucrurilor în legătură cu el; Hercule este simbolul oame-nilor puternici, cari au învins natura și au distrus monștrii pustiitori ai umanității etc. Alegoriile din contră reprezintă numai idei abstracte, adică un obiect ce nu există în mod material: inocența de exemplu este un nume alegorice, fiindcă nu există nici o ființă vie care să se cheme inocentă, și astfel fiind nu are nici familie și nici istorie. Aceste divinități însă au anumite însușiri sau atribuții emblematice prin care se înțelege un lucru ce reprezintă pe un altul. De exemplu: sarpele este emblema prudenței, criul emblema purității, iar porumbita emblema dragă-lă-siei și a blândetei etc. etc. În fine prin effigie se înțelege reproducerea exactă a figurii unei persoane pusă pe lemn, piatră sau monedă în scopul de a i se perpetua numele.

Descrierea credințelor religioase ale vechilor popoare — afară de Ebrai ce este concentrată în Biblie — se numește Mythologie.

Despre celelalte se face numai unele mențiuni găsite ca mai principale: aceasta mai ales din cauza dificultății de pronunțare a numelor proprii și totalei lipsă de cunoștință a limbii de origină. De aceea nu vom face nici un capitol special de mitologie Indiană, Persiană, Asiriană etc. etc. ci numai la anumite locuri vom da unele descrieri fie separat, fie având legătură cu mitologia greacă sau romană.

Stadiul mitologie în totalitate sa nu este decât o formă alegorică, esită din imaginațiunea fecundă și fericită a celor vechi.

Astfel în prima linie toate acele numeroase aventuri din

ne de un amor înfocat între-
prins de însuși Zeul sur-
sunt considerate de poezi ca
reprezentând alegoriile cele
mai variate și plăcute, pe
care cei vechi au știut să le
înbrace prin asemenea fapte
concrete. În adevăr, Jupiter,
care concentra în el toată pu-
țerea supremă, nu putea să
fie folositor lumii rămânând
numai cu această singură în-
sușire ce ar fi făcut din el
o ființă brutală. De aceea El
prin amorul cu Thetis și-a în-
sușit reflexiunea din care se
naște înțelepciunea; cu alte
cuvinte puterea s'a unit cu
raționamentul. De asemenea
prin Themis și-a alipit pacea
și dreptatea; prin Eurytomz
blândețea și grația; prin
Mnemosima, memoria și recu-
șostinta și în sfârșit unirea
lui cu Europa nu este de
legislațiunea și civilizația răs-
pândită printre oameni. Și
tot astfel este întreaga Mitol-
ogie plină de răsunări și
compătămiri, dar cari toate,
fără nici o excepție, nu iac
decât să ne arate unde pot
să ne ducă pasiunile și incli-
națiunile noastre către rău,
patimi ce nu se înfrâng de-
cât prin cultură și educație,
când astfel ne vom atra-

compătămirea ființelor supre-
me, înlocuind cu modul aceș-
ta neajunsurile și necazurile
unele mai grele decât altele
de cari ne lovim în cursul vi-
etei noastre.

Dacă decimar și decât acest
singur scop de morală ce pu-
tem extrage, Mitologia încă
merită a fi cunoscută și stu-
diată cât se poate mai adânc
în afară de plăcerea ce sim-
țim la citirea acestor lucruri
înconjurate de farmecul cel
mai înălțător, cu care cei
vechi au știut să învăluiască
tot ce se petrece în ființa o-
mului. Pe lângă aceasta, stu-
diul mitologiei a fost punctul
de plecare al cultivării și des-
voltării geniului omenesc. În
adevăr, de n'ar fi existat Mi-
tologia n'am fi avut acea mul-
țime a operilor de artă și li-
teratură reprezentate prin
sculptură, pictură, muzică,
Poesie, dramă și tragedie, ca-
re rând pe rând ne înalță spi-
ritul și ne umple de admira-
țiune pentru cei ce le-au pro-
dus. Nimeni nu a putut și nu
se va putea ridica la apogeu
aspirațiilor sale intelectua-
le, având un răsunset univer-
sal, decât producând subiecte
luate din mitologie. Și o nati-
une cu atât este mai civili-

zată și mai mândră de ființa
ei, cu cât muzeele sale vor
conține mai multe tablouri,
statuete și bronzuri mitologi-
ce, iar literatura ei va fi mai
bogată în cântece și în des-
crieri fie în prosă or în ver-
sură; dar al căror subiect u-
nui mai mult ca altul va fi cu
atât mai frumos, mai atrăgă-
tor, mai plăcut și mai înăl-
țător dacă va fi luat din Mi-
tologie. Pe de altă parte, im-
portanța netăgăduită ce ne o-
feră limba, istoria și literatu-
ra Grecilor și Romanilor, ar
fi o imposibilitate abso-
lută de a fi studiată cu folos, dacă
nu cunoaștem legendele Zei-
lor și cultul lor, grație căro-
ra aceste vechi popoare au a-
tins punctul cel mai culminant
de cugetare și profundă filoso-
fie, ce și azi formează obiec-
tul nostru de admirațiune. În
fine în regul clasicism, cu ca-
re pe drept cuvânt oricine se
laudă chiar dacă nu posedă de
cât o mică parte din el, de-
vine foarte greu de obținut
fără cunoașterea prealabilă a
Mythologiei, care formează
haina cea mai prețioasă ce un
om cult poate să aibă și să se
mândrească cu dânsa.

I. Kiriac.

VIS A FOST TOAMNA

Seara tainic când se lasă
Fluturând discret pe alee
Și când soarele d'n focu-i
Ne trimite doar crâmpce
De lumină, ce 'ntrepu
Iși iau drumul către estre.
Cum aș vrea să sbor atunci în
Golul zărilor albastre...
Să nu pierd în depărtarea
Lumilor necunoscute,
Să trăim înalte clipe
De plăceri ne întrecute
Pasiunea mea nebună
S'o 'năbuș pe vecie,
Cum se 'năbușe speranța
Intr'o inimă pustie..
Dar zadarnic ;... noaptea vine,
Soarele-a apus; iar mâne
Deziluzionat voi zice:
Vis a fost și vis rămâne.
București. Sesa Mirandy.

Domnișoarei OTILIA A...

Pe cărările pustii
In zadar mai mergi acuma
Căci prin codri prin câmpii,
Și prin lunci albește bruma.

Prin aleiele de tel
Cu frunzi galbene de aramă,
Aud par'că glazul ei
Ce 'nspre alte zări mă chiamă.

Vântul poartă pe cărare
Frunze galbene, de-aramă,
Aud glasul ce mă chiamă,
Și se pierde 'n depărtare...

In zadar mi-arunc privirea
In spre plopii din grădina,
Căci și ei acum suspină:
Va muri pe veci iubirea.

Viforăni, 1920.

Bacdemvi.

AUREL VLAICU
BASO-RELIEF DE SCULPTORUL MATĂOANU

PASTEL

*Impurorat, de auză dâmb,
Mărețul soare 'ncet declină —
Scoțând în magică lumină
Întinse lanuri de porumb.*

*Școțând prelungu-i scârțâit
Se apleacă-o cumpănă în zare —
Pe cer un cârd de ciori dispăre
Se pierde 'n cerul nesfârșit.*

*La o răspântie de drum
Un călăreț pribeag se-oprește...
De mult de tot călătorește
Și-o troiță cum vede acum,*

*Ținând de hățuri al său murg
Smerit, pe gânduri el rămâne —
Și 'n fața troiței bătrâne
Se 'nchină 'n tainicul amurg!...*

Ioan Găde

SINGURĂ

Sunt ulieci astăzi toți în floare,
Și au parfumat grădina și ograda
Și circolesc lăstunii pe sub streșini
Și pomii 's verzi, dar nu e cin' să-i vadă
Căci el s'a dus și ea îndurerată
Istă risipește zilele-i din urmă
Când bate pânza umedă de lacrimi
Și firul el prea dese-ori se curmă.

Și atunci îi răfăcește ochiu 'n zare
Printre ghivecele cu flori uscate,
Atât de îngrijite altă dată
În vremuri bune și 'ncă neuitate.
Azi, floarea viselor atunci sădită,
A vestejit-o soarele de vară
E singură și atât de supărată,
Și plânge mult nu pentru 'ntâia oară.

Își cerne plopul floarea-l de mătăsu
Narcisul tremură cântând în undă,
Deapnuri așteptatul lui tovarăș...
După răchii figura își ascunde
Îngălbenitul soare de durerea
Altor inimi fără de odihnă
Altor abosiți în drumul vieții,
Ce-au ochi plânși când ziua e senină.

Alexandru Sabaru.

Roadelul bisericii străvechi

Azi e o jalnică ruină
Biserica din vremi, bătrână,
În care bufnița se 'nchină
Și besna neagră e stăpână.

Fantome 'n nopți fără de lună
Se strâng și hohotesc, suspină
Biserica din vremi, bătrână,
Azi e o jalnică ruină.

Privesc, cu inimă străină,
Altaru 'n care sta să spună
Preotul vorba de lumină;
Ca el, credința cea străbună,
Azi e o jalnică ruină...

Dem. Basarabeanu

LECONTE DE LISLE

INIMA LUI HIALMAR

O noapte clară, Vântul o răce, Inroșită-i
Zăpada, Dorm în latnă erol fîă mormîntu;
Cu sabia în mână nici unul nu mai mișcă:
Le răiăcesc privirea înspre sfînturî sfințe.

Iar luna înghețată în depărtări răstrînge
Lumina sa gălbuie; de-acupra se 'nordiatu
Un stol de corbi ce zarea întunecă o câmpu
Și veseli de ospățul din urmă croncănesc.

Hialmar se rîdică 'ntre nroșile hotărî;
El coifu 'n tocul lupel l'ăvîncă rușt în drăci;
De lama ce rămase din sabia-l tenută
Se sprijină puternic cu mâinile-amăndouă.

Iar burpura bătaei din zold îl iscorăște,
— Ei!... Prin erol — aceștia cari azi de dimineață
«Rbdeau, cântau ferice, ca mierlele 'n stufăni,
«Vre-unul mai răsuflă; mai e vre-una 'n viață?

«Sunt muș... Armura-mi tare e totă gîngășă
«Desprinsă e de cuie de când luptam câmpu;
Iar ochi-mi sîngezează; auz un murmur groznic
«Ca urletele mării sau lupi 'n depărtări.

«Vin corbule la mine, brav mîncător de omorî
«Și pieptul îmi deschide cu ciocul tu de fier
«Ne vei găsi și mîdine tot cum suntem și astăzi;
«Du inima mea caldă, cobilei lui Iimar.

«În Upsal unde Iaril beau berea cea mai bună,
«Clocotind în cor, de aur ulcea după ulcea,
«Zbori iule, rotitor peste stuș de cămășu
«Logodnica mea oată și dă-i inima mea.

«Pe turnu 'nalt de care 'l ating cloștii din
«Tu ai s'o vezi, E albă, cu părul negru, negru,
«De-argint două inele sunt prîtase de urăche,
«Iar ochi-i au lumina de lună în nopți clare.

«Mergi sombru sol, și spune-i că o iubesc, Văgășu
«Că inima mea este în ciocul tău de fier
«Că-i roște și tare iar nu tremurătoare;
«Și-ți va surdăc gîngăș copilă lui Iimar.

Eu mor, Sufletu-mi curge prin douăzeci de vînt;
«Sorbîți sîngele-mi roșu lupi, nemiloase fiare;
«Erou, voinic și vesel, și tânăr pe veci
«Eu locul mi-oi alege, sus, printre sol, în soare.

Alex. N. Papagheorgho.

EXPOZITIUNI DE PICTURA

CASA DE ARTE (MAISON D'ARTS)

Vermont, Canisius, Bunescu, Ștefănescu Arephy și Matts Teutsch

Vermont: Unul dintre marii pictori, expune numai câteva din lucrările sale. După o întreagă viață de luptă cu arta Vermont se înfățișează tot cu tablouri în care corectitudinea desenului este desăvârșită de armonia liniștită a colorilor. În „Tangra”, „Visuri de amor”, „Bujori albi”, și în pictura intitulată „În parc”, artistul a însuflețit pentru tot-deauna imagini care au fost trăite, imagini în care au vibrat o simțire cum este în *Visurile de amor* pe care și le făcea, de sigur, frumoasa femeie cu privirea perdută în depărtările ce numai artistul și poetul le poate vedea.

Pe fondul unei ferestre deschise, se profilează silueta elegantă a unei femei care admiră o statuie de Tanagra,

fără să și dea seama că ea însăși, în grațioasa ei mișcare e o *tangra* vie.

Am revăzut apoi cu plăcere schița tabloului, „*Fica lui Atr*” care împodobește unul din saloanele palatului dela Cotroceni.

Canisius este remarcabil prin „*Aqua forte*” și prin litografia „*Casa din Balcic*”, impresionează prin coloritul ei și se impune prin viziunea stereoscopică pe care o are. *Piața din Balcic*, tablou pe care l'am recunoscut fiind a doua oară expus mi s'a părut tot atât de ciudat: munșii ce se văd în fund par a fi de *ivoriu*. N'am întrebat artistul dacă priveștiștea este ast-fel sau dacă tabloul nu e terminat.

Bunescu. Expune foarte multe peisagii.

Mulțimea tablourilor așezate unul lângă altul strică impresiunea pe care ar trebui s'o dea fie-care în parte, cu toate acestea, mi-a plăcut mult tablourile intitulate: „*Corn salbatic*”, „*Biserica din C.-Lung*”, „*Iarna*” cum și alte câteva priveștiși.

Ștefănescu Arephy. Deși este prima expozițiune pe care o face tânărul pictor, i-se poate prevedea un frumos viitor. Clasicul subiect „*Țiganca cu flori*” este tratat cu destulă originalitate de colorit și de mișcare.

Matts Teutsch. Nu pot zice alt-ceva de acest gen de pictură decât că nefiind cel puțin cubist nu e de loc amuzant.

Nikita Macedonski.

POȘTA REDACȚIEI

Pavlenovici. Încă nu sunt publicabile.

St. Cosminsky. Tot slabe.

Renle. Nici proza nici versurile.

Văgeo. Nu țineți deloc seamă de metrică.

Mihăicea Poiana. E imposibil ca „cerul să fie plumburi și soarele să sârle scilpici”. Apoi țeli n'au floarea „albă ca zăpada”.

Ilorescu Tărănu. De data asta sunteți slab.

Arlouescu. Tarăș nu.

Deladunăre. N'aveți încă darul expunerii literare.

E. Bălțeanu. Simple încercări de debutant.

Gherculescu. Versul stângaci, poate că expuse în proză ar merge mai bine.

Z. Gheorghiu. Comparații false și versurile păcătuese ca formă.

Mihăileanu. E proza și versurile de o încoerentă cari le fac nepublicabile.

Diaconescu. Și proza și versurile slabe.

Belciu. Încercări cari promit.

Renle. Simțiminte de ordin

intim cari n'au es căte în dubilitate.

Ion Radu. „Paste banal” nu, cealaltă poate.

V. Kaminsky. Nu.

Nelu Ciordănescu. „Pasărea și pușii” nu e rea, dar preferăm genul d-voastră de până acum.

Cornelia Mihăescu. Am făcut oarecari îndreptări, te că așa va fi publicabilă.

C. Cristea. „Cersetorul” nu „Marea” da.

Premiile noastre

Facem cunoscut d-lor deslegători și jocurilor distractive publicate în cele 12 serii de până azi, că rezultatul concursului de deslegări anunțat, este acesta :

D. John Bull, Călărași	436 jocuri
„ Ioan și St. Vasiliu, Barlad	113 „
și D-ra Maria Mavr, loco	98 „

Deci primul premiu : abonamentul pe un an la întreaga publicitate a **Universului**, adică „**Universul**“ zilnic, „**Universul Literar**“, „**Veselia**“ și „**Ziarul Științelor populare și Calătorilor**“ revine d-lui John Bull ; al doilea premiu : abonamentul pe un an la „**Universul**“ zilnic, d-lui I. St. Vasiliu Barlad și al treilea : abonamentul pe un an la „**Universul Literar**“ d-nei Maria Mavr, loco.

Rugăm pe d-nii câștigători a ne trimite adresele exacte spre a putea face expediția.

.....
Automobile:
.....

Hispano-Suiza

Steyr

Itala

Overland

Harley-Davidson

.....
Motociclete:
.....

Triumph

ANVELOPE și CAMERE orice dimensiuni

Accesorii și Unelte

Mașini Agricole și Industriale

Instalații de mori țărănești

Ateliere de Reparat

ORICE MARCI de AUTOMOBILE

GARAJ, BENZINA, ULEIURI

IAȘI

Sac. P. Guza-Yodă 2

BRAILA

POLY VACAS

Palatul „Generala”

“
NÖEL
”

CRAIOVA

OSEA A. OSER

Str. Cogălniceanu

SIBIU

Konschel, Kunte

Zimmermann

Societate Anonimă Română de Tracțiune Mecanică

BUCUREȘTI

București: Calea Victoriei 117 — Garaj. Ateliere: Calea Griviței 187 — 191

Agentii în toate districtele din țara